

**ИЗВЪНРЕДНА
СИТУАЦИЯ**

ТАЗИ КНИГА ЩЕ ВИ СПАСИ ЖИВОТА

НИЙЛ СТРОС

ЕКСЛИБРИС

С цел да бъдат предпазени невинните, имената и детайлите, по които биха могли да бъдат разпознати малък брой индивиди, са променени, а двама от героите са събирателни образи.

Автори и разрешения за ползване на снимките:

- стр. 33 Публикувана в *Chicago Sun-Times*. Препечатана с разрешение.
  - стр. 68 Prestel Publishing Ltd.
  - стр. 70 Натали Бъринг
  - стр. 99 Keystone/Hutton Archive/Getty Images
  - стр. 144 Корицата на книгата е препечатана с разрешението на Суверенното дружество.
  - стр. 163 Томас Скала
  - стр. 305, 308 Кристин Харлан
  - стр. 357 С разрешение от Sport Copter, Inc.
- Всички други снимки са направени от автора.

Дейностите в тази книга включват използването на инструменти, средства и материали, които са свързани с рискове и изискват обучение, супервизия и практика, за да се използват безопасно. Личната ви сигурност е ваша отговорност, включително правилното използване на оборудване и защитна екипировка. Вие сами трябва да решите дали притежавате съответните умения и опит, които конкретната дейност изисква. Моля вижте договора за повече подробности.

EMERGENCY

Neil Strauss

Copyright 2009 by Stately Plump Buck Mulligan, LLC.

All rights reserved.

Designed by Todd Gallopo and Jaime Putorti

Illustration by Bernard Chang.

www.neilstrauss.com

ИЗВЪНРЕДНА СИТУАЦИЯ

Нийл Строс

© 2009 by Stately Plump Buck Mulligan, LLC.

Всички права запазени.

Дизайн Тод Галопо и Джейми Пъторти

Илюстрации Бърнард Чанг

Превод Илиян Лолов

Художник Огнян Илиев

ISBN 978-954-8208-66-6

Екслибрис 2009

ДОГОВОР ЗА ОСВОБОЖДАВАНЕ ОТ ОТГОВОРНОСТ

Аз, ..., заявявам, че съм психически и физически здрав и решението ми да прочета книгата „Извънредна ситуация“ е доброволно.

Вярвам, че на днешната дата ..... / ..... / ..... г. шансовете ми да преживея световна криза, сриване на системата и масова истерия са ..... процента. Приемам, че след като прочета тази книга и се посветя на самоусъвършенстването си и придобиването на способността да водя самостоятелен живот, шансовете ми за оцеляване ще станат ..... процента. Приемам също така, че информацията в книгата е грижливо проверена и са положени всички усилия да се гарантира точността ѝ. Потвърждавам, че авторът и издателят не носят никаква отговорност за всички травми, щети или загуби, понесени при използването на тази информация или в резултат от нея. Задължавам се грижливо да проуча, да проведа самостоятелни изследвания и ясно да разбера цялата информация, преди да предприема каквито и да е действия въз основа на тази книга. Поемам пълна отговорност за последиците от собствените си действия. Няма да си играя с оръжия, ножове, огън, диворастящи растения, диви животни, диви полицаи, чужди правителства, данъчни служби и със себе си. И ако не оцелея при апокалипсиса, няма да търся отговорност от издателите. С отварянето на следващата страница, затварянето на книгата или отвързването на поглед от този ред, поемам необратимо задълженията си по настоящия договор.

С настоящото посочвам .....,
с адрес ..... като мой
най-близък роднина и наследник на тази книга.

**НА ДОНАЛД БУТ, КОЙТО ЗАГИНА,
КОГАТО ОТ ПОКРИВА НА ЕДНА СГРАДА
ПАДНА ЛЕДЕН КЪС И ГО УДАРИ ПО ГЛАВАТА.
И НА ВСИЧКИ ОНЕЗИ, КОИТО ТАКА И НЕ СА
РАЗБРАЛИ КАКВО ИМ СЕ СЛУЧВА.**

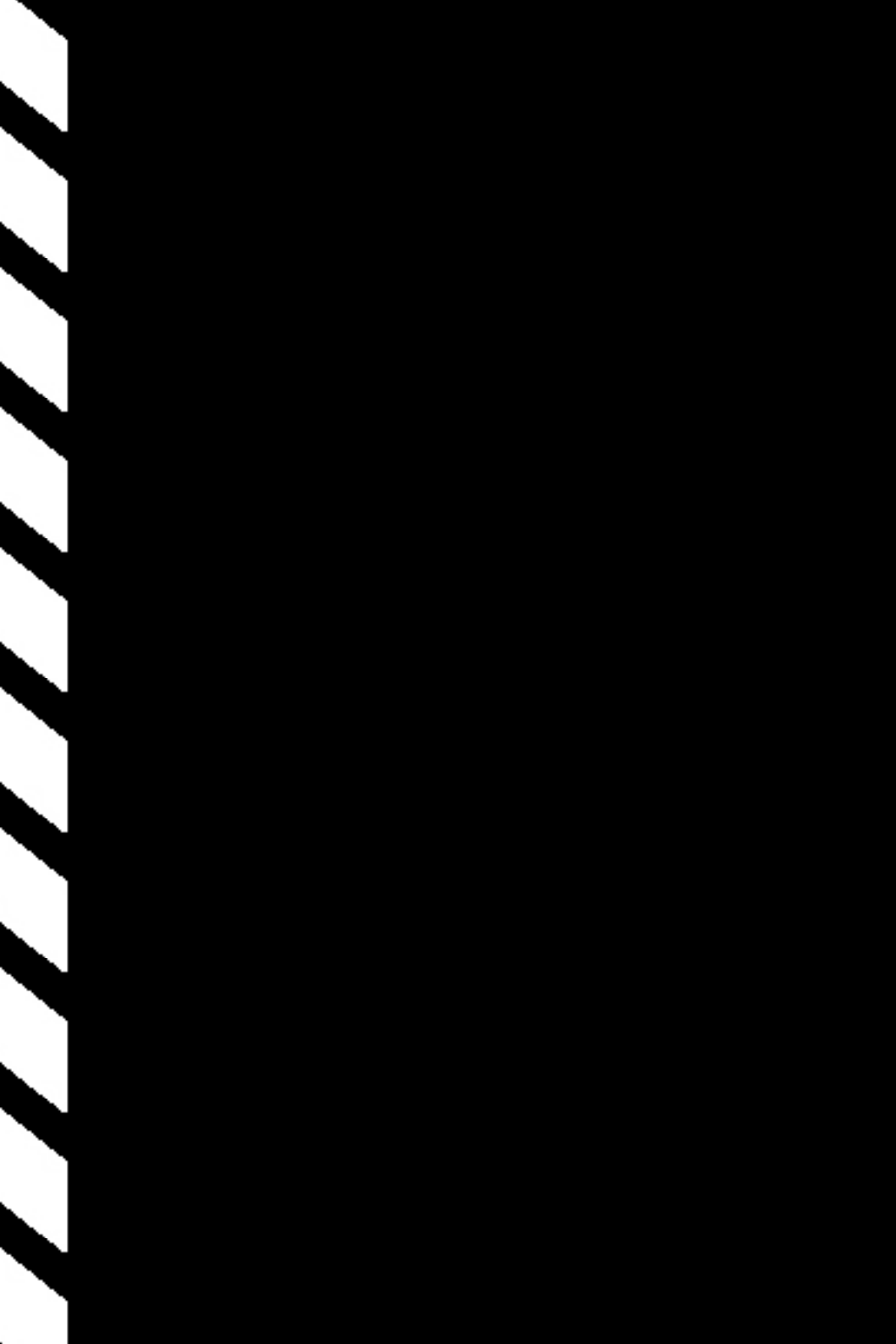
МЕМЕМО МОРИ...

**НЯМА ПРЕСТЪПЛЕНИЕ,
КОЕТО ЧОВЕК НЕ БИ ИЗВЪРШИЛ,
ЗА ДА СЕ СПАСИ.**

**– Тадеуш Боровски, „Януарската
офанзива“**

СЪДЪРЖАНИЕ

ЧАСТ ПЪРВА
Стр. 13

ОРИЕНТАЦИЯ

ЧАСТ ВТОРА
Стр. 27

ПЕТТЕ СЪПКИ

ЧАСТ ТРЕТА
Стр. 111

БЯГСТВО

ЧАСТ ЧЕТВЪРТА
Стр. 199

ОЦЕЛЯВАНЕ

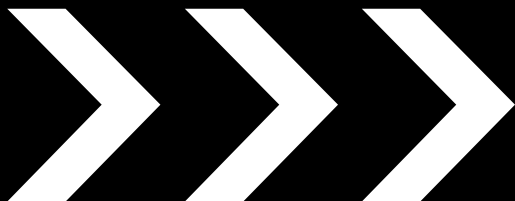
ЧАСТ ПЕТА
Стр. 369

СПАСЯВАНЕ

Стр. 430

ДОПЪЛНИТЕЛНИ БЛАГОДАРНОСТИ

ПЪРВА ЧАСТ

ОРИЕНТАЦИЯ

**Виж силните стени на нашия град...
Сега разгледай вътрешните стени на нашия град.
Вгледай се във фината зидария.
Няма по-прекрасни стени от тези!
Никой човек, пък бил той и цар,
не ще може да построи по-внушителни стени.**

– *Гилгамеш*, Плочка I, 2100 пр.н.е

ПРОЛОГ

Звън. Звън.

Часът е 7:40 сутринта. Посягам към телефона.

– Намерили ли си брадва? – попита гласът от другия край. Обаждаше се Бясното куче.

– Да.

– Остра ли е?

– Не, но докато дойдеш, мога да я наточа.

– А имаш ли нож?

– Имам.

– Всичко трябва да е готово и остро.

Ужас, днес трябваше да убия една коза. А снощи не можах да убия дори мухата в стаята. Наистина. За съжаление. Захлупих я с чаша, пъхнах отдолу чинийка и после я пуснах на свобода. Аз съм жертва на собствената си състрадателност. Едва ли ще ми бъде много приятно, ако някой ме размаже, така че ми се стори жестоко да постъпя по същия начин с друго живо същество.

След петнайсет минути Бясното куче пристигна в очукан син пикап Додж Рам 3500. Постелките на пода бяха украсени с череп и кръстосани кости, а на единствената лепенка на бронята беше нарисувана мерник на пушка и имаше надпис: **ТОВА Е МОЯТ СИМВОЛ НА МИРА.**

Козата ме изгледа любопитно от бежовата кучешка клетка в задната част на пикапа. Беше много по-сладка, отколкото очаквах. Имаше широка усмивка, копринена бяла козина и кротък нрав. Започна да ми прилошава.

Симптоми: виене на свят, повдигане, затруднено дишане.

Обърнах се на другата страна. Не исках да ми става любимка, да се сприятеляваме, да ѝ давам име и да се привързвам към нея по никакъв начин. Ако го направех, нямаше начин да изпъл-

ня задачата си докрай.

Приятелката ми Кейти, която водех с мен за морална подкрепа, изпитваше същите чувства.

– О, боже, тя току-що *проблея* към мен – изпищя Кейти от възторг и ужас. – Не искам да я гледам. Ще се влюбя.

Толкова за моралната подкрепа.

– Лошо ли е това? – попитах Бяното куче, докато пътувахме през гората в мрачно мълчание. – За да го направя, ми трябва някакво морално оправдание.

– Това е кръговратът на живота – отговори студено той, без никакво съчувствие. Беше слаб, с жилави мускули, оредяваща коса, пронизителни сини очи и големи кафяви мустаци. На шапката му беше написан лозунгът на Американската революция: „Не ме тъпчи“ и носеше фланелка без ръкави, рекламираща неговите ножове ръчно производство.

– Всяка пържола, която си купил от супермаркета, първоначално е изглеждала по този начин – продължи той. – Ако ти трябва рационално оправдание, то е, че си гладен и днес трябва да ядеш. А щом искаш да ядеш, нещо трябва да умре.

После той се наведе напред, пусна стереото и се разнесе „Ритник в зъбите“ на AC/DC.

За разлика от мен, Бяното куче беше истински мъж. Можеше да цепи дърва, да пали огън, да изработва оръжия, да убива животни за храна и да се отбранява с голи ръце. С други думи, можеше да оцелее със собствени сили – без електричеството на ConEdison, без телефоните на AT&T, без бензина на Exxon, без сандвичите на MacDonalds, без супермаркетите Wal-Mart, без два и половина века американска цивилизация и индустрия.

И точно заради това в този момент бях с него, прекосявайки една морална граница, отвъд която нямаше връщане.

– Помогни ми да намерим подходящо дърво, на което да я окачим – каза Бяното куче, като спря на една поляна дълбоко в гората и загаси двигателя.

С всяка секунда това заприличваше все повече на екзекуция в мафиотски стил. На известно разстояние зърнах елен, който се мерна между дърветата и изчезна в гората. Беше толкова силно, красиво, елегантно животно. Никога не бих могъл да застрелям елен.

Освен ако Бяното куче не ми кажеше да го направя.

След като намерихме дървото и преметнахме ласото през един клон, се върнахме при пикапа и заставахме до задната броня пред клетката на козата.

– Това е твоят източник на протеин – започна лекцията си Бяното куче. – Точно тук на врата е сънната артерия. Ще възседнеш козата, ще натиснеш с ножа от едната до другата страна и ще ѝ прережеш гърлото. После ще я окачим на въжето, ще я одерем и ще я разсечем.

Симптоми: виене на свят, повдигане, затруднено дишане, самоотвращение, чувство за вина.

Той пусна козата от клетката и постави каишка на врата ѝ. Тя се приближи до мен и потри муцуната си в крака ми. После отстъпи и се изпика и изсра на земята.

– Колкото повече отпадъци изхвърли сега – каза Бяното куче, – толкова по-добре.

В този момент осъзнах, че това ми се случва наистина. Имах чувството, че отивам в ада. Козата беше свикнала да носи каишка и беше изчакала да излезе от клетката, преди да се облекчи. Беше съвсем питомна.

Не исках да я убивам. Винаги можех да помоля Бяното куче да я взема за домашен любимец.

– Недей да приписваш човешки черти на пляквата си – излая Бяното куче, когато споделих това с него. – Повечето животни не пикаят и не серат там, където лежат.

– Мъча се да не се привързвам към нея – отговорих аз. – Затова не съм ѝ измислил име.

– Аз измислих – обади се Кейти. – Кръстиях я Бети. Б-Е-Т-И.

– Кога го измисли?

– Когато примигна с очички срещу мен.

Само това ми липсваше.

Симптоми: всичко, нищо, пълна и тотална паника.

Не бях сигурен дали ще мога да се справя.

Носех маслиненозелена бейзболна шапка, военна риза в същия цвят, карго панталон каки и колан с деветмилиметров пистолет Springfield Armory XD от едната страна и десетсантиметров нож RAT от другата. Това не бях аз. Само преди месец рядко слагах дори карго панталони и бейзболни шапки, да не говорим за пистолети и ножове.

Защо, питах се аз, искам да направя такова нещо?

Защото исках да оцелея. Хората са правели точно това, за да си набавят протеини, преди да е имало ферми, кланици, опаковъчни фабрики, хладилни камиони, междушатски магистрали, магазини за хранителни стоки и кредитни карти.

Никога не съм си мислел, че ще дойде ден, когато ще се наложи да правя резервен план.

КРАТКО ПРИЗНАНИЕ

Започнах да разглеждам света с очакване за апокалипсиса.

Обикновено ми се случва на летища. Там усещам първото предчувствие за надвиснала гибел. Представям си експлозии, сирени, взривени стени, безжизнени трупове.

После, докато гледам от прозореца на таксито, когато пристигна в някой друг град, виждам забързаните хора, заети с ежедневната си работа, безкрайните редици от офис сгради и блокове, кипящи от живот, хилядите автомобили, движещи се към някаква важна цел. И всичко изглежда толкова солидно, толкова перманентно, толкова неизменно, толкова абсолютно необходимо.

Но ще е достатъчна само една война, един бунт, една мръсна бомба, едно природно бедствие, една нашественическа армия, една икономическа катастрофа, една епруветка вируси, и всичко ще рухне. Видяхме го да се случва в Хирошима. В Дрезден. В Босна. В Руанда. В Багдад. В Халаджа. В Ню Орлиънс.

Нашето общество, което изглежда толкова здраво изградено от бетон и обичаи, е само временно място за отдих, хотел, в който нашата цивилизация се е настанила преди двеста години и който един ден ще трябва да напусне. Тази неизбежност туристите винаги осъзнават, когато посещават руините от цивилизацията на майките, египетските руини, римските руини. Колко ли време остава, преди някой да започне да посещава американските руини?

Ето така изглежда светът, когато очаквате апокалипсиса. Започват да попълват празнотите между кипящия от живот град и същия град, но вече опустошен. Представяте си как би могло да се случи, как би изглеждало и дали вие и близките ви имате шанс да избягате.

Разбира се, аз не искам това да се случи. Надявам се никога да не се случи. Но за пръв път в живота си усещам, че има такава въз-

можност. И това е достатъчно, за да ме мотивира. Да ме мотивира да спася себе си и любимите си хора, докато все още има време.

Не искам да се крия в мазета, да се боря със стари жени за коричка хляб, да марширувам под дулото на пушка, да умирам от холера в бежански лагери или да преживея всички онези неща, за които съм чел в книгите по история. Искам да пиша книги по история на плажа, далече от кашата, в която алчните политици, нечестните корпоративни директори и пълните безумци превръщат Западния свят.

Искам да бъде човекът, който ще се измъкне. Победителят в лотарията на оцеляването.

Невинаги съм мислил по този начин. Но, от друга страна, бях наивен. Принадлежах към американското поколение, което вярваше, че е извън историята. До настъпването на това хилядолетие не ни се беше случвало нищо, за разлика от всички поколения преди нас. Онези, които са достигнали пълнолетие през първите двадесет години на века, са минали през Първата световна война. Следващите двадесет години са били белязани от Голямата депресия. Следващите двадесет са започнали с Втората световна война. Следващото поколение е наследило Виетнам.

И после от 1980 до края на века – нищо. Или поне никаква война, никаква национална катастрофа, никакво определящо събитие, достатъчно силно, за да ни измъкне от нашия егоцентричен, затворен в себе си свят, извън единствената ни грижа за самите нас и собственото ни финансово и емоционално благополучие, извън зоната на личното ни удобство.

Разбира се, нашето общество не е съвършено, но за много американци то би било почти такова, ако само намерим лекарство за СПИН, решение на проблема с наркотиците и ефективна кампания срещу насилието в градовете.

Но после бързо и без предупреждение нещо се случи.

Случи ни се историята.

Терористични атентати. Вътрешни размирици. Наводнени гра-

дове. Банкови фалити. Икономически срив.

Не мога да ви кажа точната дата, когато загубих вяра в системата, защото за мен имаше пет такива дати, като всяка е посочена в следващия раздел. И в процеса на това постепенно пробуждане – което може би случайно, може би не, съвпадаше с периода на администрацията на Буш – реших да се снабдя с необходимите средства, за да оцелея от всички атаки, които политиката и историята предприемат срещу мен.

По времето, когато дойде администрацията на Обама с послание, носещо надежда и промяна, вече беше много късно, за да се променя. Защото сега знам, че дори в Америка може да се случи всичко.

Да се подготвя за трудните времена беше невероятно тежка задача, защото някои хора се раждат силни и издръжливи. Не и аз. Родителите ми живеят на четирийсет и втория етаж в 72-етажна сграда в Чикаго. Не ходят на къмпинг, не ловуват, не отглеждат растения и животни, не готвят и ако нещо се развали, не могат да го поправят сами.

А що се отнася до усвояването на различни умения, след като започнах да живея самостоятелно, прекарах по-голямата част от живота си като музикален критик в „Ню Йорк таймс“, така че бих могъл да ви кажа всичко, което искате да знаете за рока и хип-хопа, но нищо за набавянето на храна, паленето на огън или начините за самоотбрана. Всъщност през живота си дори не съм се сбивал, макар че два пъти са ме нападали с цел да ме ограбят.

Накратко, ако системата някога се срине, единственото полезно умение, което наистина притежавах, беше способността да опиша това. Може би в най-добрия случай бих могъл да убедя някои човек с практически познания да ми помогне. Или може би той просто би ме пребил с цел да ме ограби.

Но това вече няма да ми се случи. Днес мога да извадя пистолета от кобура за 1.5 секунди, да стрелям по мишена на седем метра от мен и да я улуча два пъти в сърцето. Мога да запалю огън, като

търкам две парчета дърво. Мога да разпозная седемстотин вида отпечатьци, когато проследявам животни и хора. Мога да оцелея в пустошта без нищо друго, освен нож и дрехите на гърба си. Мога да намирам вода в пустинята, да извличам годни за пиене течности от океана, да акуширам при раждане, да карам самолет, да отворя брави, да паля коли без ключ, да строя домове, да залагам капани, да се изплъзна от преследвачи, да зашия огнестрелна рана, да убия човек с голи ръце и да избягам през границата с документи за самоличност, според които съм гражданин на малка островна република.

Когато лайното се удари във вентилатора, ще поискате да ме намерите. И ще поискате да правите същото, което правя аз. Защото съм го научил от най-добрите.

Може да ме обявите за луд, ако желаете.

Или да чуете разказа ми за тези осем години, които ми бяха нужни, за да отворя очи, да осъзная, че моята страна не може да ме защити и да направя нещо по въпроса.

Възможно е това да ви спаси живота.